

ADRES VE NUMARALAMAYA İLİŞKİN YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM –Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar	2
İKİNCİ BÖLÜM –Adres Standardı ve Ulusal Adres Veri Tabanı	9
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM –Adres Bilgilerinin Oluşturulması	17
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM –Sorumluluk ve Kontrol	28
BEŞİNCİ BÖLÜM –Belediye Teşkilatı Bulunan Yerlerde Numaralama ve	32
ALTINCI BÖLÜM –Belediye Teşkilatı Bulunmayan Yerlerde Numaralama ve	54
YEDİNCİ BÖLÜM –Çeşitli ve Son Hükümler	63

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç: –Madde 1

(1) Bu Yönetmeliğin amacı, binaların numaralandırılması, numaralandırılan binalara ait adreslerin Ulusal Adres Veri Tabanına işlenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam: –Madde 2

(1) Bu Yönetmelik binaların numaralandırılması ile Ulusal Adres Veri Tabanının kurulması, güncellenmesi ve yürütülmesine ilişkin hususları kapsar.

Dayanak: –Madde 3

(1) Bu Yönetmelik, 25/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 69 uncu maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar: –Madde 4

(1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

a) Adres: Herhangi bir toprak parçası veya binanın coğrafi konumu ve işlevi açısından tanımlanmasını,

b) Adres bileşenleri: Numaralama işlemlerinde kullanılan unsurlar; posta kodları, il, ilçe, bucak, köy ve mezra isimleri, mahalle, meydan, bulvar, cadde, sokak isimleri ile sabit tanıtım numarası ve bina numarası gibi adres verileri ile tanımlanan coğrafi konum, kişisel ve kurumsal adres bilgisine ulaşmak için gerekli olan bilgileri,

c) Adres formları: Numaralama işlemlerini takiben tanımlanan, adreslerin aktarılacağı formları,

ç) Bina: Kendi başına kullanılabilen bir veya birden fazla konut ya da işyeri birimini kapsayan, bir tavan veya çatı ile örtülmüş, temelden tavana kadar uzanan dış duvarlar ile kaplanmış, üstü örtülü ve insanların oturma, çalışma, eğlenme, dinlenme veya ibadet etmelerine imkan

sağlayan, hayvanların ve eşyaların korunmasına yarayan, sanayi, ticaret, eğitim ve diğer kullanımlar için tasarlanmış yapıları,

d) Bulvar: Yerleşim yeri içindeki geniş, trafikte gidiş geliş yönleri ayrılmış caddeyi,

e) Cadde: Yerleşim yeri içindeki geniş ve uzunca sokağı,

f) Genel müdürlük: Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünü,

g) Hal: Genellikle gıda türü ürünlerin satıldığı **üzere** açık veya kapalı çarşığı,

ğ) Küme evler: Bir sokağa bağlanması mümkün olmayan, dağınık birden fazla binanın oluşturduğu yerleşim alanını,

h) Mahalle: Belediye sınırları içinde, ihtiyaç ve öncelikleri benzer özellikler gösteren ve sakinleri arasında komşuluk ilişkisi bulunan idari birimi,

ı) Mevki: Halk arasında yerleşim yerleri dışında kalan alanların tanımlamasında kullanılan ifadeyi,

- i) Meydan:** Yerleşim yerlerinde caddelerin veya büyük yolların, bulvarların birleştiği geniş alanları,
- j) Mezra:** İdari olarak bir köye bağlı kırsal alanda olan ve birkaç evden oluşan İçişleri Bakanlığınca tescil edilmiş yerleşim alanını,
- k) Numaralama:** Adreslerin tanımlanması ve adres bileşenlerinin yer aldığı levhaların oluşturulup, adrese ulaşmaya imkan sağlayacak yerlere asılması işlemlerini,
- l) Posta kodu:** Adresi oluşturan bileşenlerin bir kısmı ya da tamamını tanımlayacak şekilde verilen rakam ya da rakam-harf karışımından oluşan işaretleri,
- m) Sabit tanıtım numarası:** Mahalle, meydan, bulvar, cadde, sokak ve küme evlere karşılık gelecek şekilde, standart sayısal eşdeğer olarak verilen numaraları,
- n) Site:** Genellikle bir merkezden yönetilen binalar grubunu,
- o) Sokak:** Bir veya iki tarafına binaların sıralandığı, yayaların ve/veya araçların geçmesi için ayrılan, başı ve sonu belirli bir yolu,

ö) Ulusal adres veri tabanı: Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde adres bileşenleri ile tanımlanmış tüm adreslerin tutulduğu merkezi veri tabanını,

p) Yapı belgeleri: Yapı Ruhsat Formu, Yapı Kullanma İzin Belgesi, Yanan ve Yıkılan Yapılar Formunu,

r) Yetkili idare: Belediye sınırları ve mücavir alan sınırları içinde belediyeyi, büyükşehir belediye sınırları içinde büyükşehir belediyesini, bu alanlar dışında il özel idaresini,

s) Zemin kat: Ana giriş kapısına göre yol seviyesindeki katı, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Adres Standardı ve Ulusal Adres Veri Tabanı

Adres standardı: –Madde 5

(1) Adres standardı; il, ilçe, bucak, köy, mezra, belediye adı; mahalle adı ve sabit tanıtım numarası, meydan, bulvar, cadde, sokak ve küme evlerin adı ve sabit tanıtım numarası ile site, blok, mevki adı, dış kapı numarası, iç kapı numarası, posta kodu bileşenlerinden oluşur.

(2) Bu bileşenlerden il, ilçe adı, dış kapı numarası ve posta kodunun her adreste bulunması zorunludur.

(3) Ayrıca,

a) İl ve ilçe merkezlerinde; mahalle adı ile meydan, bulvar, cadde, sokak ve küme evlerin adlarından sadece birinin ve sabit tanıtım numarasının,

b) İl ve ilçe merkezi dışındaki belediyelerde; bucak, köy, mahalle adı ile meydan, bulvar, cadde, sokak ve küme evlerin adlarından sadece biri ve sabit tanıtım numarasının,

c) Köylerde; bucak, köy, varsa mevki adı ve köye bağlı mezra adının,

ç) Birden fazla bağımsız bölüm içeren binalarda iç kapı numarasının, varsa site ve blok adının bulunması zorunludur.

(4) Kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişiler adres ile ilgili her türlü işlemlerinde adres standardına uymak zorundadır.

Yetkili idarelerin yükümlülüğü: –Madde 6

(1) Yetkili idare, numaralama çalışmalarını adres standardına göre yapmak ve adresleri Ulusal Adres Veri Tabanına, standarda uygun şekilde işlenmekle yükümlüdür.

Ulusal adres veri tabanının kurulması: –Madde 7

(1) Ulusal Adres Veri Tabanı, numaralama işlemlerini takiben doldurulan adres formlarının yetkili idare tarafından, ülkedeki tüm adreslerin kaydının tutulduğu Genel Müdürlükte bulunan Ulusal Adres Veri Tabanına işlenmesi suretiyle oluşturulur. Ulusal Adres Veri Tabanına erişim imkanı bulunmayan yetkili idarelerin numaralama işlemlerini takiben oluşturdukları adres formlarının Ulusal Adres Veri Tabanına işlenmesi, ilgili yerleşim yerinin ilçe nüfus müdürlüğüne yapılır.

(2) Bir belde veya köyün veya bunların bazı kısımlarının bir başka belde veya köye katılması ya da ayrılması, veya yeni bir köy ya da belde kurulması ve adının değişmesi durumunda, adreslerin idari bağılıklarında meydana gelen değişiklikler bu işlemlerin kesinleşmesinden sonra Ulusal Adres Veri Tabanına, Genel Müdürlük tarafından işlenir.

Ulusal adres veri tabanına erişim: –Madde 8

- (1) Yetkili idare, Ulusal Adres Veri Tabanına erişerek sorumluluk alanındaki adres kayıtlarını oluşturur ve günceller.
- (2) Erişim yetkisi, ilgili birimlerin yazılı talebi üzerine sadece kendi sorumluluk alanındaki adreslere Genel Müdürlük tarafından belirlenecek ikili anlaşmalar çerçevesinde geliştirilen yetki tanımlaması ile erişilebilir. Erişim yetkisi, Ulusal Adres Veri Tabanındaki bilgileri görme, ekleme, çıkarma ve değiştirmeyi kapsar.

Ulusal adres veri tabanının güncellenmesi: –Madde 9

(1) Adres bileşenlerinde meydana gelen değişiklikler, yetkili idare tarafından Ulusal Adres Veri Tabanına işlenir. Yetkili idareler hizmet verdikleri adresin Ulusal Adres Veri Tabanında olup olmadığını kontrol ederek, veri tabanında bulunmayan adresleri veri tabanına işlerler.

(2) Yapımına başlanacak binalar için, 3194 sayılı İmar Kanununun 21 inci maddesine göre, yetkili idare tarafından verilen Yapı Ruhsatı Formlarının adres bileşenleri, Ulusal Adres Veri Tabanı kullanılarak oluşturulur. Ulusal Adres Veri Tabanında arsa olarak görülen bir adres için Yapı Ruhsatı Formu verilmesi durumunda, o adres için hazırlanacak form Ulusal Adres Veri Tabanından alınarak işleme konur. Yapı Ruhsatının onaylanmasını takiben adres bilgisi niteliği arsadan inşaata çevrilir.

(3) Tamamen ve kısmen biten yapılar için, 3194 sayılı İmar Kanununun 30 uncu maddesine göre, yetkili idare tarafından verilen Yapı Kullanma İzin Belgesinin adres bileşenleri Ulusal Adres Veri Tabanı kullanılarak oluşturulur. Ulusal Adres Veri Tabanında inşaat olarak görülen bir adres için Yapı Kullanma İzin Belgesi verilmesi durumunda, o adres için hazırlanacak form Ulusal Adres Veri Tabanından alınarak işleme konur. Yapı Kullanma İzin Belgesinin onaylanmasını takiben adres bilgisi niteliği adresin kullanım amacına uygun olarak düzeltilir.

(4) Bir binanın yanması, yıkılması durumunda; Yanan-Yıkılan Yapılar Formu, Ulusal Adres Veri Tabanından alınarak işleme konulur. Formun onaylanmasını takiben yanan yıkılan binalara ait Ulusal Adres Veri Tabanındaki adreslerin nitelik bilgisi, uygun niteliğe dönüştürülür.

(5) Yapı belgeleri, Ulusal Adres Veri Tabanına işlenip usulüne uygun onaylanmasını takiben, Ulusal Adres Veri Tabanından onay numarası alınır.

Ulusal adres veri tabanının paylaşımı: –Madde 10

- (1) Adres bilgisini kullanan kurum ve kuruluşlarının Ulusal Adres Veri Tabanına erişimi, ilgili kurum ile Genel Müdürlük arasında yapılacak bir protokol ile sağlanır.
- (2) Ulusal Adres Veri Tabanının istatistik amaçlı kullanımında 10/11/2005 tarihli ve 5429 sayılı İstatistik Kanunu hükümleri uygulanır.
- (3) Ulusal Adres Veri Tabanına erişen kurum ve kuruluşlar, adres bileşenlerinden tespit ettikleri eksiklik ve hataları belediyelere, il özel idareleri ve nüfus müdürlüklerine, hizmet paylaşımı ile ilgili tespit ettikleri eksiklik ve hataları ise Genel Müdürlüğe yazılı olarak bildirip düzeltilmesini talep ederler. Bildirilen eksiklik ve hatalar, ilgili birimlerce **en geç 15 gün** içinde giderilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Adres Bilgilerinin Oluşturulması

Ad ve numara verilme zorunluluğu: –Madde 11

(1) Mahalle, köy, mezra, mevki, küme evleri, meydan, bulvar, cadde ve sokaklara ad veya numara, binalara ise numara verilmesi zorunludur. Ayrıca, mahalle, meydan, bulvar, cadde ve sokaklara değişmeyecek sabit tanıtım numarası verilir. Belediye sınırları içinde, aynı ad veya numara birden fazla mahalle, mevki, küme evleri, meydan , bulvar, cadde ve sokaklara verilemez.

Mahalleye ad verilmesi: –Madde 12

(1) Her mahalleye özel bir ad verilir. Belediye sınırları içinde, aynı ad birden fazla mahalleye verilemez. Mahalle sınırları meydan, bulvar, cadde veya sokaklardan geçecek şekilde belirlenir.

Mahallelere sabit tanıtım numaralarının verilmesi: –Madde 13

- (1) Sabit tanıtım numaraları, belediye teşkilatı bulunan yerlerde mahalleler için 1'den başlamak suretiyle son mahalleye kadar birer artırılarak verilir.
- (2) Yeni mahalle kurulması durumunda yeni mahallenin sabit tanıtım numarası, daha önce verilmiş olan son tanıtım numarasını takip eden tamsayı olur. Mahallenin sadece adının değişmesi durumunda sabit tanıtım numarası değişmez.
- (3) Herhangi bir mahalle için kullanılan sabit tanıtım numarası, başka bir yerleşim birimine bağlanma, birleşme, ayrılma gibi nedenler ile mahalle ortadan kalktığında iptal edilir. İptal edilen mahalleye ait sabit tanıtım numarası bir daha kullanılmaz.
- (4) Bir mahallenin bölünüp, birden fazla yeni mahalle kurulması durumunda, yeni kurulan mahallelerin sabit tanıtım numaraları son kullanılan mahalle sabit tanıtım numarasını takip eden tamsayılardan oluşacak şekilde verilir. (Ek-2, Örnek1.)

Meydan, bulvar, cadde, sokak ve küme evlere ad verilmesi: –Madde 14

(1) Her bulvar, cadde, sokak ve küme evlere özel bir ad veya numara verilir. Meydanlara sadece ad verilir. Bir belediye sınırları içinde, aynı ad veya numara birden fazla meydan, bulvar, cadde, sokak ve küme evlere verilemez.

Meydan, bulvar, cadde, sokak ve küme evlere sabit tanıtım numarası verilmesi: –Madde 15

(1) Meydan, bulvar, cadde, sokak ve küme evlere, verilen ad ya da numaranın yanı sıra, ayrıca sabit tanıtım numarası verilir. Meydan, bulvar, cadde, sokak ve küme evlere sabit tanıtım numarası mahallenin, yerleşim yerinin merkezine en yakın bir ucundan başlanılarak verilir. Sabit tanıtım numaraları aynı mahalle içindeki meydan, bulvar, cadde, sokak ve küme evlerinin birbirine yakınlıkları dikkate alınarak, 1'den başlayarak ardışık olarak verilir. Eğer bir bulvar, cadde veya sokak birden fazla mahalleden geçiyorsa, sabit tanıtım numaraları her mahalle için farklı verilir. (Ek-2, Örnek 2.)

(2) Yeni açılan veya sabit tanıtım numarası verilmesi unutulmuş, meydan, bulvar, cadde, sokak veya küme evlere sabit tanıtım numarası verilirken, verilecek sabit tanıtım numarası, o mahalle içinde hangi cadde veya sokağa yakın ise o cadde veya sokağın sabit tanıtım numarasından sonra «.» konularak verilir. (Ek-2, Örnek 3.)

(3) Bir meydan, bulvar, cadde, sokak ve küme evlerin sadece adının değişmesi veya bir sokağın caddeye, caddenin sokağa dönüşmesi durumunda sabit tanıtım numarası değişmez. (Ek-2, Örnek 4.)

(4) Bir mahalleye bağı olan meydan, bulvar, cadde sokak veya kümenin başka bir mahalleye bağlanması durumunda, bağlanan birimin bağlandığı mahalledeki sabit tanıtım numarası, en yakın cadde veya sokak sabit tanıtım numarasından sonra "." konularak verilir. (Ek-2, Örnek 5.)

(5) İmarsız alanda yer alan mahalleden imar geçmesi sonucunda, 10'dan fazla yeni cadde ve sokağın oluşması durumunda, yeni duruma göre mahalledeki tüm meydan, bulvar, cadde, sokak ve küme evlere yeni sabit tanıtım numarası verilir. (Ek-2, Örnek 6.)

(6) İmarsız alanda yer alan mahalleden imar geçmesi sebebiyle, **10 ve daha az** cadde veya sokağın değişmesi durumunda mevcut hali ile kalan sokakların sabit tanıtım numaraları muhafaza edilir. Yeni oluşan meydan bulvar, cadde ve sokakların sabit tanıtım numarası en yakın cadde veya sokak sabit tanıtım numarasından sonra "." konularak verilir.

Yerleşim yerlerinin birleşmesinde sabit tanıtım numaralarının verilmesi: —Madde 16

(1) Bir belde veya köyün veya bunların bazı kısımlarının bir başka belde veya köye katılması ya da ayrılması durumunda;

a) Bir belediyeye bağlı mahallenin başka bir belediyeye bağlanması durumunda, o mahallenin ayrıldığı belediyede aldığı sabit tanıtım numarası iptal edilir. Bağlandığı belediyede mahalleler için kullanılan son sabit tanıtım numarasından sonra gelen tamsayı sabit tanıtım numarası olarak verilir. Bağlanan mahalle içindeki meydan, bulvar, cadde, sokak ve küme evlerin mevcut sabit tanıtım numaraları korunur (Ek-2, Örnek 7.),

b) Belediye teşkilatı olmayan bir köyün, belediye teşkilatı bulunan bir yerleşim yerine mahalle olarak bağlanması durumunda, bu mahalleye belediyedeki son mahalle sabit tanıtım numarasından sonraki tamsayı sabit tanıtım numarası olarak verilir. Mahalle haline gelen köyün meydan, bulvar, cadde, sokak ve küme evlerine ait sabit tanıtım numaraları mevcut ise korunur, mevcut değilse bunlara 1'den başlayarak yakınlık esasına göre birbirini takip eden sabit tanıtım numaraları verilir.

Numara verilecek binalar: –Madde 17

- (1) Numara verilmesi gereken yapılar, her çeşit resmi binalarla ev, apartman, işyeri, cami, otel, fabrika, depo ve benzeri bütün binalardır. Bir binaya numara verilmesi için ikamete mahsus olup olmadığına, kullanım şekline, yapı belgelerinin bulunup bulunmadığına bakılmaz.
- (2) Bina niteliğinde olmayan fakat içinde devamlı olarak ikamet edilen yerlere de geçici numara verilir.
- (3) Sanayi sitelerindeki dükkan, mağaza, atölye, imalathane, fabrika, ve bunun gibi her bir binaya, site içindeki sokak esasına göre numara verilir.

Bulvar, cadde ve sokakların belirlenmesi: –Madde 18

(1) Her iki tarafında bina olmayan yollar da gerekli görüldüğü takdirde bulvar, cadde ve sokak olarak kabul edilebilir. Bu yerlerin nereden başlayıp nerede sona ereceği, arazi durumu ve güzergahın şekli göz önünde tutulmak suretiyle yetkili makamlar tarafından belirlenir. Bir cadde veya sokak, çok uzun olsa da, yapay bir şekilde parçalanıp birkaç cadde veya sokak haline getirilemez.

Ad veya numara levhalarının konulacağı yerler: –Madde 19

(1) Mahalle ve meydanlar için ad; bulvar, cadde ve sokaklar için ad veya numara levhaları ile binalara mahsus numara levhalarının yerleri, aşağıdaki esaslara göre belirlenir.

a) Mahalle levhaları, mahalle sınırlarının kesiştiği meydan, bulvar, cadde ve sokakların kolayca görülebilecek yerlerine konulur.

b) Bir meydanın büyüklüğüne göre bir veya birkaç meydan ad levhası, meydanı çevreleyen binaların meydana bakan duvarlarının uygun yerlerine veya meydanın çevresindeki direklere ya da sokak veya caddelerin meydana çıkış yerlerindeki duvarlara veya dikilecek direklere konulur.

c) Sokak ad veya numara levhaları, sokaktaki tek veya çift numaralı binalardan birincisi ile sonuncusunun kolayca görülebilecek yerlerine konulur. Uzun sokaklarda, önemli köşe başlarında uygun görülen sabit yerlere ayrıca sokak ad veya numara levhaları konulur.

ç) Belediyece, uygun görüldüğü takdirde, önemli sokakların bütün kavşak noktalarına, birbirini kesen iki sokağın adını veya numarasını gösteren levhalar konulur. Bu gibi hallerde sokak adı veya numarası levhanın her iki tarafına da yazılır. (Ek-1, Şekil 1)

- d)** Bina numara levhaları, binaların sokak kapılarının kolaylıkla görülebilecek bir yerine konulur. Kapıları, sokaktan görülemeyen binalarda, aynı numaranın bulunduğu ikinci bir numara levhası, binanın sokaktan geçenler tarafından kolayca görülebilecek bir yerine veya bahçe kapısına konulur.
- e)** Dükkan, mağaza, yazıhane ve benzeri işyerlerinin numara levhaları, işyerinin sokaktan kolaylıkla görülebilecek bir yerine konulur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Sorumluluk ve Kontrol

Numaralama işinde sorumluluk: –Madde 20

(1) Numaralama işlerinin bu Yönetmelik hükümlerine göre yapılmasından, yetkili idareler sorumludur. Yetkili idareler yılda **en az bir defa** sorumluluk alanlarını kontrol ederek numaralama ile ilgili eksiklikleri giderir ve hataları düzeltir. Levhasız veya levhaları gerektiği gibi düzenlenmemiş yer ve binalara yeni levhalar konulur.

Levhaların hazırlanmasında sorumluluk: –Madde 21

(1) Sokak ve meydan levhaları ile bina numara levhaları, yetkili idare tarafından bu Yönetmeliğin 41 inci maddesindeki esaslara göre hazırlatılır.

Levhaların korunması: –Madde 22

(1) Mahalle ve köy muhtarları, sorumluluk alanlarındaki meydan, bulvar, cadde, sokak, küme evler ve bina levhalarının tam ve okunabilir durumda tutulmasından sorumludurlar. Muhtarlıklar, yılda **en az iki defa** sorumluluk alanlarındaki tüm levhaları kontrol ederek, levhalarındaki aksaklık ve eksiklikleri yetkili idareye bildirir. Yetkili idareler muhtarlıklar tarafından kendilerine iletilen aksaklık ve eksiklikleri **en geç bir ay** içerisinde gidermekle yükümlüdür. Bina sahipleri de, binalarına takılan numara levhalarını korumakla yükümlüdür.

Numaralama işlerinin takibi: –Madde 23

(1) Numaralama işlerinin bu Yönetmelik hükümlerine göre yapılıp yapılmadığı, İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü koordinasyonunda valilik ve kaymakamlıklar aracılığıyla takip edilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Belediye Teşkilatı Bulunan Yerlerde Numaralama ve

Levhalama İşlerinin Yürütülmesi

Ad veya numara verilmesinde uyulması gereken esaslar: –Madde 24

(1) Belediyeler, sınırları içinde kalan sahayı, 5393 sayılı Belediye Kanununa göre uygun sayıda mahalle veya meydan, bulvar, cadde, sokak ve küme evlerden oluşan bölgelere ayırır. Mahalle, sokak, cadde, bulvar, meydan ve benzeri yerlerin adları; Anayasanın temel ilkelerine, yürürlükteki mevzuata, genel ahlaka aykırı, ayrımcılığa ve bölücülüğe yol açabilecek nitelikte tespit edilemez. Yabancı dil kurallarına göre teşkil edilmiş kelime ve ifadeler ile çirkin, müstehcen ve gülünç adlar konulamaz. Yabancı ülke mensuplarının isimleri verilmmeden önce Dışişleri Bakanlığının uygun görüşü alınır.

Sokağın yönünün tespiti: –Madde 25

(1) Sokakların yönlerinin tespiti için, önce şehrin önemli bir yeri yön merkezi olarak kabul edilir. Büyük yerleşim yerlerinde, başlıca önemli bölgeler için birden fazla yön merkezleri tespit edilebilir. Bir sokağın yön merkezine yakın olan ucu sokağın başı, uzak olan ucu sokağın sonudur. Bir ucu bulvar veya caddede bulunan bir sokağın başı, o sokağın bulvar veya cadde ile birleşen kısmıdır. Ucu birden fazla bulvar veya caddeye açılan sokakların başı, yön merkezine yakın olan bulvar veya cadde ile birleşen kısmıdır. Bir sokağın başından sonuna bakan bir kimsenin sağı, sokağın sağı, solu sokağın soludur. (Ek-1, Şekil 2)

Bina numaralarının birbirini takip eder şekilde verilmesi: –Madde 26

(1) Bir meydan etrafında bulunan ve kapıları meydana açılan binalar numarandırılırken, bir başlangıç noktası belirlenir ve bu başlangıç noktasından itibaren saat yönünde ardışık numaralar verilir. (Ek-1, Şekil 2)

(2) Çıkmaz sokaklar dahil olmak üzere, bir sokağın başından itibaren sol tarafındaki binalara 1'den başlayarak tek numaralar, sağ tarafındaki binalara 2'den başlayarak çift numaralar, birbirini takip edecek şekilde verilir.

(3) Genel olarak, her binaya kesirsiz ve harfsiz bağımsız bir numara verilir. Meydan, bulvar, cadde, sokak ve küme evlerde birden fazla binaya aynı numara verilemez.

(4) Bir sokak üzerinde, bağımsız binalar halinde bulunan dükkan, mağaza, yazıhane ve benzeri işyerlerine sırası ile bağımsız numaralar verilir. Ancak ev, apartman, otel ve işhanı gibi binaların sokak üzerine açılan dükkan, mağaza, yazıhane ve benzeri işyerlerine, bu işyerlerinin ait oldukları bina ile bir iç irtibatı olup olmadığına bakılmaksızın, esas binaya verilen bina numarasına A, B, C, D gibi alfabenin ilk harfinden başlamak üzere, oluşturulan harfli numaralar verilir. Harfli numaralarda küçük harfler ile Ç, Ğ, İ, Ö, Ş, Ü harfleri kullanılmaz. Kapı numaraları 1A, 1B,...., 1 Z, 1 AA, 1AB, 1AC,...., 1 ZZ şeklinde birbirini takip eder. (Ek-1, Şekil 3)

(5) İşyerleri ve sanayi sitelerindeki işyeri, dükkan, mağaza ve benzeri her bir binaya sokak esasına göre numara verilir.

Bir avlu içindeki binaların numaralanması: –Madde 27

(1) Bir avlu veya bahçe içinde birden fazla bağımsız bina mevcut olup, bunların tümünün sokağa açılan ortak bir kapıdan faydalandığı durumlarda, ortak sokak kapısından önceki binanın numarasından sonra başlamak üzere, avlu veya bahçe içerisindeki bağımsız binalara birbirini takip edecek şekilde numaralar verilir. Ortak kapıya, avlu veya bahçe içindeki binalara verilen numaralardan en küçüğü ile en büyüğü, aralarına bir "-" işareti konulmak suretiyle yazılır. (Ek-1, Şekil 4)

(2) Sokağa tek kapı ile açılan bir binaya ait avlu veya bahçe içindeki ahır, samanlık, garaj, depo ve benzeri yerlere, ayrı bağımsız numara verilmez.

Site içindeki binaların numaralanması: –Madde 28

(1) Sitenin meydan, bulvar, cadde veya sokaklardan birine açılan tek bir giriş kapısının bulunması durumunda giriş kapısına, giriş kapısının bulunduğu bulvar, cadde veya sokak üzerindeki son bina veya arsaya verilmiş olan numarayı takip eden numara verilir. Site içinde yer alan binalara giriş kapısının solundan başlayarak site giriş kapısını takiben ardışık olarak harfli birleşik numaralar verilir. (Ek-1, Şekil 5/a)

(2) Sitenin meydan, bulvar, cadde veya sokaklardan birine açılan birden fazla giriş kapısının bulunması durumunda giriş kapılarına, giriş kapısının bulunduğu bulvar, cadde veya sokak üzerindeki son bina veya arsaya verilmiş olan numarayı takip eden numara verilir. Site içinde yer alan binalara, sitenin giriş kapılarından en işlek ve geniş olan yere açılan kapısının numarasını takiben, soldan başlanarak ardışık olarak harfli birleşik numaralar verilir. (Ek-1, Şekil 5/b)

Aynı sokağa açılan tali kapıların numaralanması: –Madde 29

(1) Bir binanın aynı sokağa açılan birden fazla kapısı bulunduğu takdirde, bu Yönetmeliğin 27 nci maddesinde belirtilen esaslara göre binaya verilen numara ana giriş kapısına verilerek, diğer kapılara bu numaranın yanına birbirini takip eden harfli numaralar verilir. (Ek-1, Şekil 6/a)

(2) Bir binanın ana giriş kapısının bir sokak veya caddeye; dükkan, depo ve benzeri gibi tali kapılarının başka bir sokak veya caddeye açılması durumunda ana giriş kapısı, bulunduğu sokak veya caddeden numara alır. Diğer sokak ve caddedeki tali kapılar ise ait oldukları sokak veya caddeden birbirini takip eden harfli numaralar alır. (Ek-1, Şekil 6/b)

Birden fazla sokakta kapısı bulunan binaların numaralanması:

–Madde 30

(1) Bir binanın birden fazla sokağa açılan kapıları varsa, bu Yönetmeliğin 27 nci maddesinde belirtilen esaslara göre, her kapıya bulunduğu sokaktan numara verilir. (Ek-1, Şekil 7)

Apartman, resmi bina, otel ve işhanlarının iç kapılarının numaralanması: —Madde 31

(1) Apartman, resmi bina, otel ve işhanı gibi birden fazla bağımsız bölüm içeren binaların iç kapı numaraları aşağıdaki esaslara göre verilir. (Ek-1, Şekil 8/a)

a) Apartmanlarda, bodrum kattan itibaren 1'den başlamak üzere bütün dairelere sıra ile bağımsız numaralar verilir. Bir dairenin giriş kapısından başka servis kapısı olarak kullanılan bir kapısı bulunsa bile, bu kapıya ayrı bir numara verilmez. Apartmanların bodrum katlarında bulunan konut ve işyeri amacı dışında kullanılan depo, garaj, kömürlük, kazan dairesi gibi birim kapılarına numara verilmez.

b) Büyük resmi binalarla, otel ve iş hanlarının içindeki numaralar aşağıdaki şekilde verilir.

1) Ana giriş kapısına göre yol seviyesinin altında birden fazla kat bulunduğu takdirde, yol seviyesinin altındaki ilk kata 1B, ikinci kata 2B şeklinde numaralar verilir. Yol seviyesi altında sadece bir kat bulunması durumunda, bağımsız bölümlerin kapı numaraları önüne sadece B harfi konulur.

2) Zemin katta yer alan iç kapılara numara verilirken, her numaranın önüne Z harfi konur.

3) Zemin kattan sonraki kat sayısı 1-9 arasında ise 1'den başlayarak, kat sayısı 10 ile 99 arasında ise, 01'den başlayarak, 100-999 arasında ise, 001'den başlayarak, kat sayısı kadar kat numarası verilir. Bağımsız bölümler numaralandırılırken, kat numaraları bağımsız bölümlerin kapı numaralarının başına gelir.

4) Katlardaki bağımsız bölüm sayısı 1-9 arasında ise 1'den başlayarak, bağımsız bölüm sayısı 10 ile 99 arasında ise, 01'den başlayarak, bağımsız bölüm sayısı 100-999 arasında ise, 001'den başlayarak, bağımsız bölüm sayısı kadar başına kat numarası da gelecek şekilde bağımsız bölüm kapı numarası verilir. (Ek-2, Örnek 8.)

c) Bir yol veya meydanın altında dükkan, mağaza, yazıhane ve benzeri işyerlerinin bulunduğu, yeraltı çarşısındaki bağımsız bölümlere ana giriş kapısına göre, sağ taraftan başlayarak 1'den itibaren birbirini takip eden numaralar verilir. Yeraltı çarşısının 1'den fazla katı bulunması halinde birinci fıkranın (b) bendine göre numaralama yapılır.

ç) Bir evin veya apartmanın bahçesi içinde sokakla hiçbir bağlantısı olmayan bağımsız daire niteliğinde olan yerlere, apartman daireleri gibi iç kapı numarası verilir. Bu yerlere verilen numaralar, apartman dairelerinden sonuncusuna verilen numarayı takip eder. (Ek-1, Şekil 8/b)

d) Hal ve benzeri çarşılarda cadde ve sokak yapısı mevcut ise her bir binaya sokak esasına göre numara verilir. Sokak esası bulunmayan hal ve benzeri çarşılarda dış kapılara ilgili sokak veya caddeden numara verilir. Hal ve benzeri çarşı içerisindeki bağımsız bölümlerin numaralanmasında, ana giriş kapısı esas alınarak bağımsız bölümlere, ana giriş kapı numarasından sonra harf eklenerek numara verilir.

Arsaların numaralanması: –Madde 32

(1) Bir sokak üzerinde arsalar mevcut ise;

a) Parsellenmiş arsaların her birine bu Yönetmeliğin 27 nci maddesinde belirtilen esaslara göre birbirini takip eden, bağımsız bir numara verilir. Birden fazla sokak veya caddeye cephesi olan arsalara, her sokak veya caddeden bağımsız bir numara tahsis edilir.

b) Parsellenmemiş arsaların her birine, cephesi civardaki parsel cepheleri ile kıyaslanarak, arsanın ileride meydana getirmesi muhtemel parsel sayısı kadar bağımsız numara tahsis edilir.

Bir arsa üzerine inşa edilen birden fazla binanın numaralanması:

–Madde 33

(1) İmar planına göre tek parsel görünen ve kendisine bir numara tahsis edilmiş olan arsaya birden fazla bina yapıldığı takdirde:

a) Aynı sokakta, bu binalardan sonra numara almış başka bir bina mevcut değilse, arsa üzerine inşa edilen binalardan birincisine, arsaya tahsis edilmiş numara ve diğer binalara da bu numarayı takip edecek şekilde bağımsız numaralar verilir. Yapılan binalardan sonraki arsalara daha önce tahsis edilmiş numaralar son verilen numara esas alınarak düzeltilir.

b) Aynı sokakta bir arsa üzerine inşa edilen binalardan sonra gelen, önceden numara almış binalar mevcut ise, arsaya tahsis edilen numara, üzerine inşa edilen binalardan birincisine verilir. Diğer binalara bu numaradan sonra "/" işareti konularak 1,2,3,... eklenmek suretiyle oluşturulan numaralar verilir (Ek-2, Örnek 9.)

Birden fazla arsa üzerine inşa edilen tek bir binanın numaralanması: –Madde 34

- (1) İki veya **daha fazla** numara tahsis edilmiş arsa üzerine tek bir bina inşa edildiği takdirde:
- a)** Binanın bulunduğu sokak üzerinde, daha sonra gelen numara almış bina mevcut değilse, arsalara tahsis edilmiş olan bağımsız numaralardan en küçüğü o binaya verilir. Bina yapılan arsadan sonraki arsalara tahsis edilmiş numaralar düzeltilir.
 - b)** Binanın bulunduğu sokak üzerinde, bu binadan sonra gelen numara almış binalar bulunduğu takdirde, arsalara tahsis edilmiş olan numaralardan en küçüğü ile en büyüğü arasına "-" işareti konularak oluşan bileşik numara, bina numarası olarak verilir.
 - c)** İleride birden fazla bina inşa edilmesi ihtimali düşünülerek, birden fazla numara tahsis edilmiş bulunan bir arsa üzerine inşa edilen bina sayısı, arsaya tahsis edilmiş olan numara adedinden az olduğu takdirde, yapılan bina veya binalara bu fıkranın (a) ve (b) bendlerindeki esaslara göre numara verilir.

Bir bina yerine birden fazla bina veya birden fazla bina yerine bir bina inşa edilmesi durumunda numara verilmesi: –Madde 35

(1) Bir binanın yerine birden fazla bina yapılması durumunda bu Yönetmeliğin 34 üncü maddesi, iki veya **daha fazla** bina yerine tek bina yapılması durumunda ise bu Yönetmeliğin 35 inci maddesi hükümleri uygulanır (Ek-2, Örnek10).

Harfli numarası bulunan birimlerin, birleşmesi veya bölünmesi durumunda, yeni oluşan birimlerin numaralanması: –Madde 36

(1) Ev, apartman, otel ve işhanı gibi binaların, sokak üzerine açılıp harfli numara alan dükkan, mağaza ve benzeri işyerlerinden iki veya **daha fazlasının** bir işyerine çevrilmesi halinde:

a) Aynı binaya bağlı ve aynı bağımsız numara ile oluşturulan harfli bir numaraya sahip başka işyeri mevcut değilse, bir işyeri haline getirilen işyerlerinin harfli numaralarından, alfabenin en küçük sıra numaralı harfini içeren harfli numara yeni işyerine kapı numarası olarak verilir

(Ek-2, Örnek11).

b) Birkaç işyerinin birleşmesi ile meydana gelen yeni işyerinden sonra, aynı binaya bağlı harfli numara almış başka işyerleri mevcut ise birleşen iş yerlerine ait kapı numaralarının alfabede ilk geleni ile son geleni arasına “-” işareti konularak oluşan bileşik harfli numara, kapı numarası olarak verilir (Ek-2, Örnek12).

Harfli numara alan yerlerin binaya katılması veya tali kapılarda meydana gelen değişiklik halinde numara verilmesi: –Madde 37

(1) Bir binanın altında, sokağa açılan kapısı bulunan işyerlerinin, sokağa açılan kapılarının tamamının veya bir kısmının iptal edilmesi veya binanın tali kapılarında değişiklik meydana gelmesi halinde, numaralar aşağıdaki esaslara göre düzenlenir.

a) Bir binada bulunan ve sokağa açılan işyerlerinin tümünün sokakla ilişkisi kesilip, bağlı bulunduğu bina ile ilişkilendirildiklerinde harfli numaralar ortadan kalkar.

b) Bir binanın sokağa açılan işyerlerinden bir kısmının binaya katılarak sokakla ilişkisinin kesilmesi durumunda, geri kalan işyerlerinin kapı numaraları A'dan başlamak suretiyle birbirini takip edecek şekilde düzeltilir. (Ek-2, Örnek13.)

c) Bir binanın aynı sokağa açılan tali kapılarında bir değişiklik meydana geldiği durumda, tali kapılarının numaraları bu Yönetmeliğin 30 uncu maddesi hükümlerine uygun olarak yeniden verilir.

Dağınık binaların numaralanması: –Madde 38

(1) Bir sokağa bağlanabilecek durumda olan dağınık binalara, sokağın sağ veya sol tarafında bulunmalarına göre, birbirini takip eden çift veya tek numaralar verilir. (Ek-1, Şekil 9)

(2) Bir sokağa bağlanması mümkün olmayan dağınık binalar aşağıdaki şekilde numaralandırılır.

a) Dağınık binaların toplu olarak bir yerde bulunması durumunda, kapladığı alanın uygun bir köşesinden itibaren, yilankavi bir yol takip edilerek binalara ardışık numaralar verilir. (Ek-1, Şekil 10/a)

b) Aynı alanda, ayrı küme evleri oluşturan dağınık binalara, her küme evlerin kapladığı alanın uygun bir köşesinden itibaren, yilankavi bir yol takip edilerek binalara ardışık numaralar verilir. (Ek-1, Şekil 10/b)

c) Dağınık binalar arasına sonradan bir ya da yanyana birkaç bina yapılması durumunda, yeni yapılan binalara, kendilerinden önceki en yakın binanın bina numarasından sonra "/" işareti konularak ../1,../2,../3... eklenmek suretiyle oluşturulan numaralar verilir.

ç) Dağınık binaların numaralaması küme evlerin numaralaması usulüne göre yapılır. Küme evlerin bulunduğu yerin, daha sonra imara açılması halinde, buradaki numaralama çalışması meydan, bulvar, cadde ve sokak esasına göre yapılır.

Numaralamadan sonra tespit edilen numarasız bina ve arsaların numaranlanması: –Madde 39

(1) Belediye sınırları içinde bütün binalara ve arsalara, bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak numara verildikten sonra, kendilerine numara verilmediği tespit edilen bina ve arsalar bu Yönetmeliğin 34 üncü ve 35 inci maddeleri hükümlerine göre numara verilir.

Levhaların şekli: –Madde 40

(1) Bir belediye sınırları içindeki, bütün sokak ve meydan levhaları, malzeme, renk ve boyut bakımından, bir örnek olarak hazırlanır. Sokak ve meydan levhaları genişliği 20 santimetreden az, uzunluğu 60 santimetreden fazla olmamak şartıyla, dikdörtgen şeklinde, dayanıklı malzemeden yapılır. Sokak adı veya numarası veya meydan adı, koyu renk bir zemin üzerine beyaz renk ile yazılır. (Ek-1, Şekil 11)

(2) Bir belediye sınırları içindeki bütün bina numara levhaları, belediyelerce uygun görecekt ebatlarda kare, dikdörtgen veya oval olacak şekilde bir örnek olarak hazırlanır. Bina numara levhaları, sokak ve meydan levhaları ile aynı renkte olur.

(3) Belediye sınırları içerisindeki mahalleler için levhalar, cadde sokak standartlarında hazırlanır. Levhaların üzerinde mahalle adı ve sabit tanıtım numaraları yer alır. (Ek-1, Şekil 12)

(4) Levhaların üzerinde; ad veya numaraları ile sabit tanıtım numaraları yer alır.

ALTINCI BÖLÜM

Belediye Teşkilatı Bulunmayan Yerlerde Numaralama ve

Levhalama İşlerinin Yürütülmesi

Sokaklara ad verilmesi: –Madde 41

(1) Belediye teşkilatı bulunmayan yerlerde, bu Yönetmeliğin 4 üncü maddesindeki tanıma uygun sokaklar mevcut olduğu takdirde, bu sokakların adları ihtiyar heyetinin kararı ve mülki idare amirinin onayı ile tespit edilebilir

Binalara numara verilmesi: –Madde 42

- (1) Belediye teşkilatı bulunmayan yerlerde binalara aşağıdaki esaslara göre numara verilir.
- a)** Özel bir ad verilmiş sokak bulunmayan yerlerde, o yeri şehir veya kasabaya bağlayan yolun giriş kısmından başlanarak, uygun bir sıra takip edilmek suretiyle bütün binalara "1" den itibaren ardışık ve bağımsız numaralar verilir. (Ek 1 Şekil 13)
 - b)** Binaların yer yer kümelenmiş olmaları durumunda, giriş kısmından itibaren birinci küme evlerde yer alan binalara ardışık numaralar verilerek diğer küme evlere geçilir. Diğer küme evlerde aynı şekilde numaralandırılır. (Ek 1, Şekil 10/b)
 - c)** Bir köy sınırları içinde yer alan ve köyün toplu haldeki binaları dışında kalan tek ve bağımsız binalara, toplu haldeki binalara verilen en büyük numaradan sonra gelen numaralar ardışık olarak verilir.
 - ç)** Özel ad verilmiş sokakların mevcut bulunduğu yerlerde binalara, bu Yönetmeliğin 27 nci maddesinde belirtilen esaslara göre numara verilir.

Dağınık binalar arasına sonradan yapılan veya numara verilmesi unutulmuş olan binalara numara verilmesi: –Madde 43

(1) Belediye teşkilatı bulunmayan yerlerde, dağınık binalar arasına sonradan bir ya da yan yana birkaç bina yapılması durumunda, kendilerinden önceki en yakın binanın, bina numarasından sonra "/" işareti konularak ../1,../2,../3... eklenmek suretiyle oluşturulan bileşik numaralar verilir.

(2) Özel bir ad verilen bir sokağın bir tarafında veya bu sokağa bağlı bulunan dağınık binaların bulunduğu yerde inşa edilen yeni binalarla numara verilmediği sonradan tespit edilen binalara, bu Yönetmeliğin 34 üncü ve 35 inci maddeleri hükümlerine göre numara verilir.

Bir avlu içindeki binaların numaralanması: –Madde 44

(1) Bir avlu içinde birden fazla bina bulunması durumunda bunlara, bu Yönetmeliğin 28 inci maddesinde belirtilen hükümlere göre numara verilir.

Dışarıya açılan birden fazla kapısı bulunan binaların numaralanması:

–Madde 45

(1) Bir binanın; ahır, samanlık ve benzeri müştemilatının dışarıya açılan kapılarına bu Yönetmeliğin 30 uncu maddesi hükümlerine göre numara verilir.

Bir bina yerine birden fazla bina veya birden fazla yerine bir bina inşa edilmesi durumunda numara verilmesi: –Madde 46

(1) Bir binanın yerine birden fazla bina yapılması durumunda bu Yönetmeliğin 34 üncü maddesi, iki veya **daha fazla** bina yerine tek bina yapılması durumunda ise bu Yönetmeliğin 35 inci maddesi hükümleri uygulanır.

Köy ad levhası: –Madde 47

(1) Köyün ad levhası, genişliği 20 santimetreden az, uzunluğu 60 santimetreden fazla olmamak şartıyla, bir ucu ok şeklinde, dayanıklı malzemeden yapılır. Hazırlanan bu levhalar 2,5-3 metre yüksekliğindeki direklere sabitlenerek, bu direkler köyün diğer köy ve kasabalara giden yollarının kavşak noktalarına dikilir. (Ek-1, Şekil 13)

Sokak ve bina levhalarının hazırlanması: –Madde 48

(1) Köylerde sokak ve bina levhalarının hazırlanmasında, bu Yönetmeliğin 41 inci maddesi hükümleri uygulanır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Geçici olarak numaralandırılacak yerler: –Madde 49

(1) Cadde ve sokak esasının dışında çadır, baraka, afet bölgesindeki geçici konutlar, karavanlar ve buna benzer yerlerde herbir birime bağımsız ardışık numara verilerek Ulusal Adres Veri Tabanına işlenir. Bu tip yerler geçici olarak numaralandırıldıklarından bu yerlere sabit tanıtım numarası verilmez.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik: –Madde 50

(1) 21/3/1963 tarihli ve 11361 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Numaralama Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1 – (1) Bu Yönetmeliğin 13 üncü ve 15 inci maddelerinde yer alan sabit tanıtım numaraları, Nüfus Hizmetleri Kanunu gereğince Türkiye İstatistik Kurumu ve Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü tarafından koordine edilecek olan numaralama çalışması sırasında yetkili idareler tarafından oluşturularak, Adres Formlarına ve Ulusal Adres Veri Tabanına işlenir. Sabit tanıtım numaralarının levhalara işlenmesi bu Yönetmeliğin yayımından itibaren **en geç üç yıl** içerisinde tamamlanır.

Yürürlük: –Madde 51

(1) Bu Yönetmeliğin,

a) 9 uncu maddesinin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları 1/1/2007 tarihinde,

b) diğer hükümleri yayımı tarihinde,

yürürlüğe girer.

Yürütme: –Madde 52

(1) Bu Yönetmelik hükümlerini İçişleri Bakanı ile Türkiye İstatistik Kurumunun bağlı bulunduğu Bakan yürütür.